

3.3. „Песен на песента ми“ – отвъд конвенциите на езика

Досегът на интерпретатора до манифестния текст на Яворов сякаш е обречен на провал, тъй като е тъждествен не на друго, а на пространно и безрезултатно обговаряне на мълчанието. До момента, макар и в различна степен, е приложен един по-надежден подход към „Песен“-та, създал илюзия за приближаване до текста, свързан с перифразиране на лирическите реалии⁶⁵.

И колкото адекватното проговаряне на „Песен“-та се оказва безуспешно усилие на интерпретатора, толкова самият текст впечатлява с непринуденото встъпване в себе си, със спонтанното разливане на внушения, с внезапната лекота, с която излиза от мълчанието и го нарушава.

Усещането за неприкосновеност на творбата донякъде се дължи и на предизвиканото от автора (явно тенденциозно) напрежение между заглавието – едновременно тавтологично и амбивалентно – и последвалите го стихове, разиграли една конкретна, сетивно възприемаема ситуация: *блудната песен* се завръща, намира убежище у Аза. Заглавието поражда ред очаквания – за разгръщане на непробиваема субективност, за чист лиризъм, откъснат от омерзвящата фактология. Внезапно обаче Азът проговоря в *ти*-изказ и на свой ред подвежда с ново очакване – за диалог, за изповед и непосредно общуване с читателя. *Ти*-изказът твърде скоро издава несъщинската си, формообразуваща функция – не е насочен към *другия*, към не-Аза. И макар да е описан със средствата на диалога, в „Песен“-та възниква изключително рядко срещаният модел на автокомуникация: информацията тече не от „аз“ към „ти“, а прелива от „аз“ в Аза⁶⁶. Автокомуникативният модел поражда важни следствия за текста: смисълът, обикновено декодиран от възприемателя, опазва недосегаеми отделните си равнища, съхранява непреводимостта си на извънхудожествен език. Укрит в константно за-